

3. Mødrehjælpen i København har i forbindelse med sundhedsstyrelsen indsamlet oplysninger om, hvorledes svangerskabsloven af 1970 har virket i de to første år, den har været i kraft.

Undersøgelsen viser, at antallet af ansøgninger om tilladelse fra samrådene til svangerskabsafbrydelse i året forud for den nye lov, 1969-70, var 9.616. Ansøgningerne udgjorde i 1970-71 8.760 og i 1971-72 9.962. I de to sidstnævnte tal indgår også ansøgninger om svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge fra kvinder, der ellers ikke behøvede at søge tilladelse. Der blev givet tilladelse i henholdsvis 7.260, 6.962 og 8.241 tilfælde og meddelt afslag i henholdsvis 1.151, 904 og 797 tilfælde. Resten af ansøgerne frafaldt ønsket, aborterede spontant eller viste sig ikke at være gravide. Tilladelsesprocenterne beregnet i forhold til antallet af de ansøgninger, der blev behandlet af samråd, udgjorde henholdsvis 86, 89 og 91.

Antallet af foretagne indgreb i henhold til tilladelser er mindre end antallet af tilladelser, nemlig i 1969-70 6.862, i 1970-71 6.621 og i 1971-72 7.830. Hertil kommer legale indgreb uden samrådstilladelse, nemlig i 1969-70 622, i 1970-71 ca. 3.500 og i 1971-72 ca. 3.700. Det samlede antal legale indgreb udgjorde således i 1969-70 7.474, i 1970-71 ca. 10.000 og i 1971-72 ca. 11.500.

Ved loven af 1970 fik en kvinde, der er fyldt 38 år eller har født mindst 4 børn, som bor hos hende og er under 18 år, adgang til svangerskabsafbrydelse uden tilladelse. Denne lovændring må antages at have været medvirkende til, at der i lovens første år skete et fald i antallet af indgreb med tilladelse og en stigning i antallet af indgreb uden tilladelse.

Der foreligger ikke sikre statistiske oplysninger forud for loven af 1970 om tilladelse til mødre med fire børn. Derimod er tallene for tilladelse til kvinder over 38 år direkte sammenlignelige. I disse tal indgår også mødre med 4 børn. 1.265 kvinder på 38 år og derover fik i 1969-70 foretaget svangerskabsafbrydelse. Tallet steg i 1970-71 til ca. 2.000 og i 1971-72 til godt 2.200. Antallet af indgreb er således for de 38-årige ialt steget med 73 pct. For kvinder under 38 år er antallet af indgreb i den tilsvarende periode steget med 49 pct.

I 1971-72 behandlede 1.070 ansøgninger fra kvinder, der henvendte sig til samrådene efter udløbet af 12. svangerskabsuge, heraf 466 efter udløbet af 14. svangerskabsuge. Af de 604, der ansøgte i 12. og 13. uge, fik 508 tilladelse. Af de 466 henvendelser efter 14. uge blev 188 imødekommet.

I det første år loven virkede, var der nogen forskel på den praksis, der fulgtes i de enkelte samråd, idet tilladelsesprocenten varierede fra 76 til 96. Som

følge af ankenævnets virksomhed indskrænkedes forskellen i lovens andet år, idet tilladelsesprocenten har varierede mellem 82 og 96. Det må antages, at forskellen nu er yderligere mindsket som følge af en møderække, ankenævnet har haft med samrådene. Det kan i øvrigt oplyses, at antallet af sager, der blev indbragt for ankenævnet, i 1970-71 udgjorde 373 og i 1971-72 358.

4. Overlæge, dr. med. Vagn Sele, rigshospitalet, har sammen med kontorchef Magna Nørgård, mødrehjælpen i København, foretaget en undersøgelse af udviklingen under loven af 1970 for så vidt angår aborter, der har medført hospitalsindlæggelse. Undersøgelsen omfatter spontane, legale og illegale aborter. En artikel om undersøgelsen med titlen „Udviklingen i aborthyppigheden gennem de senere år“ er offentliggjort i Ugeskrift for Læger den 20. november 1972.

5. Som nævnt ovenfor findes i den betænkning, der dannede grundlag for loven af 1970, en række betragtninger for og imod fri abort. Det fremhæves bl. a., at man ved fri adgang til svangerskabsafbrydelse sparer kvinderne for at skulle gennemgå de undersøgelser af deres personlige og sociale forhold, som er nødvendige, hvis svangerskabsafbrydelse kræver særlig tilladelse. Denne undersøgelsesprocedure føles uden tvivl af en del kvinder som en urimelig indtrængen i deres privatliv. Både undersøgelserne og uvisheden, indtil afgørelsen foreligger, er en byrde for dem.

Det anføres også, at en fri adgang til svangerskabsafbrydelse vil nedbringe antallet af illegale aborter til et minimum. Erfaringerne under loven 1970 viser efter det for Justitsministeriet oplyste, at den nedgang i antallet af illegale aborter, der begyndte i midten af 60'erne, er fortsat. I betragtning må også tages, at de indhentede oplysninger viser, at over 90 pct. af de kvinder, der i dag søger om svangerskabsafbrydelse, får tilladelse hertil.

Justitsministeriet finder på denne baggrund, at man nu bør fuldende den udvikling mod en fri adgang til svangerskabsafbrydelse for alle kvinder, som blev indledt med loven af 1970. Det foreslås derfor i § 1, at en kvinde har ret til at få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge.

Det har været overvejet helt at ophæve de gældende begrænsninger for foretagelse af svangerskabsafbrydelse på sygehuse. Som følge af de vægtige oplysninger, der foreligger om den forøgede helbredsmæssige risiko, der er forbundet med indgreb efter udløbet af 12. svangerskabsuge, jfr. betænkningen s. 88—92, har man fundet det rigtigst at opretholde denne tidsgrænse som en betingelse